

Stanisław Jasnosz

Bruszczewo, pow. Kościan

Informator Archeologiczny : badania 3, 238-240

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Następną kampanię wykopaliskową zamierza się poświęcić na ostateczne przebadanie grodziska pierścieniowatego znajdującego się około 600 m od badanej osady i na określenie relacji tegoż z badaną wsią, z systemem starorzeczy Warty i z grodem kasztełańskim w Spioimiersu nad Wartą.

BRUSZCZEWO, pow. Kościan

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził dr Stanisław Jasnos.

Finansowało PWRN w Poznaniu i Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Drugi sezon badań.
Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Prace wykopaliskowe /3.VII - 30.VIII/ były kontynuacją badań rozpoczętych w roku 1963. Miały na celu - poza uzyskaniem danych o rozplanowaniu przestrzennym grodu, jego chronologii itp. - znacznie szersze aspekty:

- 1/ stwierdzenie wzajemnych zależności między grodem a rozległą osadą /zbadaną w poprzednich latach/, co pozwoliłoby na rozpatrzenie zagadnień strukturalno-społecznych i ich rozwoju, kształtujących się prawdopodobnie odmiennie aniżeli w ośrodkach centralnych tego okresu;
- 2/ uzyskanie materiału zabytkowego dla lepszego poznania kultury materialnej zarówno mieszkańców grodu, jak i ludności osiadłej w jego okolicy;
- 3/ przeprowadzenie badań mikroregionu, pozwalających na śledzenie przemian osadniczych i ich związków z ogólniejszymi przeobrażeniami historycznymi.

Prace skoncentrowano przede wszystkim na samym podgrodzium. Założone promieniście wykopy umożliwiły stwierdzenie pierwotnych rozmiarów grodu, jego układu przestrzennego oraz charakteru konstrukcji obronnych i mieszkalnych. Ogółem przebadano obszar o powierzchni 520 m² do głębokości 2-3,5 m.

Po wale obronnym - sbudowanym w konstrukcji przekładkowej /siemnodrewnianej/ - w dolnych warstwach zachowały się swapnione fragmenty drewna, w górnych - jego zwęglone resztki. Zewnętrzną stronę wału otaczała ława, ułożona z dużych kamieni. Jej pozostałości /luźne kamienie/ leżały w fosie obronnej, której głębokość i szerokość były różne. Średnia szerokość wału wynosiła 8-9 m u podstawy, co przy porównaniu ze średnicą wnętrza grodu /ok.30 m/, świadczy o niezwykle silnym ufortyfikowaniu. Po zewnętrznej stronie wału stwierdzono słabo czytelne ślady jego poszerzenia, względnie naprawy.

Domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze mieściły się wzdłuż wewnętrznej strony umocnień, a ich szerokość dochodziła do 5-6 m. Środek grodu nie był zabudowany, nie stwierdzono tam właściwej warstwy kulturowej poza materiałem pochodzącym ze zniszczonych domostw i z górnych, drewnianych resztek umocnień.

Z odsłoniętych części domów wydobyto niezwykle dużą ilość zabytków - w porównaniu z innymi obiektami tego rodzaju. Dotyczy to w pierwszym rzędzie ceramiki, reprezentowanej zarówno przez naczynia zachowane w całości /25 egz./ jak i liczne ułamki. Najwięcej jest naczyń tzw. gorą obtaczanych. Z innych przedmiotów wymienić należy: żarna rotacyjne /3 egz./, oszki kamienne, noże i topory żelazne, haczyki do wędek, liczne żelazne groty do strzał, kabłąk wiadra drewnianego, prząśliki gliniane, szydła i oprawki.

